

Asia: VN/8915/2024

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä yleistä lausuttavaa esityskokonaisuudesta?

Yleisenä huomiona Akava toteaa, että säädösmuutoksilla pitää tavoitella tehokasta resurssien käyttöä työvoimapalveluiden toteuttamisessa. Resurssien pitää myös olla riittävät suhteessa lain asettamiin velvoitteisiin. Myös korkeakoulutettujen nopeaa ja laadukasta työllistymistä pitää pystyä edistämään. Korkea koulutus sellaisenaan ei vielä takaa esimerkiksi hyviä työnhakutaitoja tai urasuunnitteluvalmiuksia.

1. Onko teillä yleistä lausuttavaa palveluprosessista?

Akava pitää kannatettavana asiakaslähtöisyyden ja harkinnan mahdollisuuksien lisäämistä työnhakijoiden palveluprosessissa, kuten esityksessä ehdotetaan. Palveluiden on perustuttava huolellisesti arvioituun ja ajantasaiseen palvelutarpeeseen ja niitä pitäisi aina pyrkiä tarjoamaan sen mukaisesti.

2. Koetteko alkuhaastattelun järjestämisen määräajan pidentämisen viidestä arkipäivästä kymmeneen arkipäivään kannatettavana?

-

3. Onko täydentävien työnhakukeskustelujen perustuminen asiakkaiden palvelutarpeeseen mielestänne tarkoituksenmukaista?

-

4. Näettekö nykyisestä muistutuskäytännöstä luopumisen ja työnhaun voimassaolon päättyminen ensimmäisestä asioinnin laiminlyönnistä kannatettavana?

Ennakollisen muistutusjärjestelmän käyttäminen on perusteltua, mikäli sillä voidaan ehkäistä esimerkiksi pelkästään unohduksista johtuvia laiminlyöntejä ja asioiden jälkikäteistä selvittelyä, mikä

on pois varsinaisesta työllistymistä edistävästä toiminnasta. Muistutusjärjestelmä on siis paikallaan, jos se edesauttaa järkevää resurssien käyttöä.

5. Koetteko työllistymissuunnitelmien sisältöjen määrittelyn olevan palveluprosessin toimivuuden kannalta oleellisia?

-

6. Koetteko asiakkaiden palveluprosessiin sisältyvien asiakastapaamisten sisältöjen määrittelyn olevan palveluprosessin toimivuuden kannalta oleellisia?

-

1. Onko teillä yleistä lausuttavaa työnhakuvelvollisuutta koskevista muutoksista?

Esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa, luvussa 5, kohdassa 48 § kirjoitetaan työnhakuvelvollisuudesta seuraavasti: "Myöskään hakemalla yksilöityä työvoimaviranomaisen osoittamaa työpaikkaa ei voisi jatkossa täyttää työnhakuvelvollisuutta, vaan työnhakijan olisi haettava kyseistä työvoimaviranomaisen osoittamaa työpaikkaa, vaikka olisi jo täyttänyt työnhakuvelvollisuutensa." Virke vaikuttaa olevan sisäisesti ristiriitainen, sillä siinä sekoitetaan omatoiminen työnhakuvelvollisuus sekä viranomaisen osoittaman työpaikan hakeminen.

On ihan perusteltua, että viranomaisen osoittamaa työpaikkaa pitää hakea, vaikka olisi jo täyttänyt omatoimisen työnhaun velvollisuuden. Sen sijaan perusteltua ei ole se, että viranomaisen osoittamaa työpaikkaa hakemalla ei voisi (yhden haun osalta) täyttää työnhakuvelvollisuutta. On aivan mahdollista, että työnhakija hakisi omatoimisesti muutoinkin työpaikkaa, johon myös viranomainen ohjaa tekemään työnhaun. Mielestämme viranomaisen osoittamaa työpaikkaa hakemalla pitäisi pystyä täyttämään työnhakuvelvollisuutta yhden haun osalta.

2. Näettekö, että alennetun työnhakuvelvollisuuden asettamisen yhteydessä arvioitavissa seikoissa on huomioitu oleelliset tekijät?

-

3. Tukeeko työnhakuvelvollisuutta koskevan sääntelyn yksinkertaistaminen ja tietyistä poikkeuksista luopuminen työnhakuvelvollisuuden tarkoituksenmukaista asettamista?

-

4. Työnhakuvelvollisuuteen ehdotettavat muutokset tuovat tietyt asiakasryhmät (esim. osa-aikatyössä olevat sekä henkilöt, joilla on tiedossa myönteinen muutos työnhaun tilanteeseen) yleisen työnhakuvelvollisuuden alentamisen kriteerien piiriin. Näettekö tämän kannatettavana?

-

1. Onko teillä yleistä lausuttavaa työtarjouksiin tehtävistä muutoksista?

On varmistettava, että työtarjouksien osuvuus ja laatu ovat korkealla tasolla, mikäli niiden velvoittavuutta lisätään.

2. Tukeeko työtarjouksiin heti työnhaun alusta alkaen ehdotettava velvoittavuus työllistymistä ja työtarjousmenettelyn tarkoituksenmukaista toimeenpanoa?

-

3. Selkeyttääkö työtarjouksiin ehdotetut muutokset kokonaisuutena työtarjouksia koskevaa sääntelyä?

-

1. Onko teillä lausuttavaa työnhakijalle tai työvoimaviranomaiselle ehdotetusta velvollisuudesta työnhakuprofiilin laatimiseen ja julkaisemiseen palvelualustalla?

Voi olla tarpeen vielä uudelleen selvittää ja arvioida sitä, onko veloitteesta enemmän hyötyä vai haittaa, mikäli sen toteuttaminen laadukkaasti syö työnvälityksen tai työllistämisen viranomaisresursseja pois muusta, kenties tuloksellisemmasta toiminnasta. Vähintäänkin on syytä antaa viranomaisille harkintavaltaa tämän tehtävän tekemiseen.

2. Onko teillä lausuttavaa työnhakijoiden työnhakuprofiilissa olevien henkilötietojen (koulutus, työkokemus, muu osaaminen ja työtoiveet) julkaisemisvelvollisuudesta ehdotetussa muodossa julkisena tietopalveluna?

-

3. Onko teillä lausuttavaa työnhakuprofiilien tietovarantoa koskevista muutoksista?

-

4. Onko teillä muuta lausuttavaa palvelualustaa tai työnhakuprofiileja koskeviin muutoksiin?

-

1. Onko teillä lausuttavaa koulutusta vailla olevia nuoria koskevista muutoksista? Erityisesti Opetushallitusta ja Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskusta pyydetään muun ohella arvioimaan esitettyjen muutosten kohderyhmien suuruutta, koska työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole ollut käytettävissään tähän tarvittavia tilastotietoja.

Kannatamme muutoksia, joilla koulutukseen hakeutumisveloitetta joustavoitetaan. Nuorille kohdennettu tuki ja ohjaus koulutusvaihtoehtojen harkintaan on oleellisen tärkeää, jotta koulutuspoluilla kulkeminen sujuisi kompastelematta ja oikeaan suuntaan.

2. Onko teillä lausuttavaa työttömyysturvaseuraamuksia koskevista muutoksista?

-

3. Onko teillä lausuttavaa muista työttömyysturvamuutoksista?

-

1. Onko teillä lausuttavaa työllisyysvaikutusarvioihin?

-

2. Onko teillä lausuttavaa liittyen työvoimaviranomaisvaikutuksiin?

-

3. Onko teillä lausuttavaa muista vaikutusarvioista?

-

Muuta lausuttavaa?

-

Taulu Heikki
Akava ry